

ПРЕС КЛИПИНГ

20. август 2018.

НАСЛОВИ

Торлаковић: Грађевински радници у Србији су јадно плаћени(стр.3)

Настављена производња у крагујевачком „Фијату“ (стр.4)

ЛАКШЕ ДО ПОСЛА У ЧЕШКОЈ: На јесен се очекује 2.000 радника из Србије(стр.5)

Торлаковић: Грађевински радници у Србији су јадно плаћени

Пише: Д. Ђ.

О положају радника у Србији, у оквиру серијала текстова које ће наредних недеља објављивати портал Подунавље.инфо, говоре синдикални лидери, али и сами радници. Први је Саша Торлаковић, председник Синдиката радника грађевинарства и индустрије грађевинског материјала Србије.

Где је наше грађевинарство данас, какав је статус грађевинских радника...

Када се говори о грађевинарству данас, немогуће је било шта рећи а не осврнути се уназад на бар последње две деценије. Пропаст грађевинарства кренула је почетком приватизације и наглим распадањем грађевинске оперативе Србије. Ако узмемо у обзир да се данас, у првих осам месеци ове године повећао БДП за 4,5 одсто, по статистици, морамо да погледамо колико је у томе учешће грађевинарства, као индустрије која за собом повлачи још 30 осталих грана. Наиме, 24 посто је учешће грађевинског материјала и грађевинарства у овом тренутку, у званичном обрачуну БДП-а, што је највеће учешће било које индустрије у порасту БДП-а. По тим подацима, можемо рећи да је грађевинарство Србије поново у замаху. Међутим, ако погледамо резултате из давних, „златних“ осамдесетих година, онда то заиста није на том нивоу. Само у Београду је 1999. године радило 120.000 грађевинских радника, а грађевинска оператива Србије је градила на свим континентима. Рецимо, само је ПИМ имао 120 активних градилишта широм света, сем у Латинској Америци. Враћати се уназад и говорити о успесима српских грађевинара је можда у овом тренутку и нереално, из простог разлога што ми сада ту грађевинску оперативу више немамо. Остала је на нивоу Енергопројекта, када говоримо о светским достигнућима, а све остало свело се на српско тржиште.

Где су сад сви ти грађевински радници?

Ових дана се у медијима изјашњавају разни политичари, аналитичари, послодавачке коморе, како у Србији више нема грађевинских радника, што је апсолутно тачно, још пре десет година упозоравали смо да ће до тога доћи. Првенствено, из разлога што су грађевински радници у Србији јадно плаћени и да ће људи одлазити „трбухом за крухом“, напуштати Србију и одлазити у земље Западне Европе, као што је, рецимо, Немачка, која има највећи замах ове гране у историји грађевинарства. То је, наравно, повукло и раднике из Србије и из других делова Европе. Због тога се сада на нашим градилиштима појављују људи из Албаније, Македоније, који не знају наш језик, па се често питамо и са којим радним дозволама они могу овде да раде. Кад говоримо о високоградњи, гради се највише у Београду и Новом Пазару. Цена грађевинског радника, на пример, тесара, у Београду је 800 евра на месечном нивоу, армирача и по хиљаду евра. Када конкуренција чује да имате доброг тесара, они понуде већу плату и одведу га на друго градилиште. Опет је то мало, јер у Немачкој зарађују између две и две и по хиљаде евра.

Колика би требало да је просечна плата једног грађевинца, сада и овде?

Ову нашу причу објединићемо са општим стањем радништва у Србији. Да би једна трочлана породица (укинут обрачун на четворочлану, на захтев ЕУ) у овом тренутку у Србији достојанствено живела, потребно је да имају месечна примања од 120.000 динара, што би значило да просечна плата у Србији, у овом тренутку, треба да износи 600 евра нето. За исхрану је потребно 70.000 динара. Грађевински радник у Србији, у овом тренутку, просечно зарађује 44.000 динара, што је опет испод републичког просека. Онда многи кажу како је то

због недостатка грађевинских школа. Грађевинске школе су нестале оног тренутка кад је грађевински радник постао мало плаћен. То је основна, суштинска ствар зашто ми данас у Србији немамо грађевинске раднике. Постоји чак и „викенд грађевинарство“, људи петком, суботом и недељом иду у Аустрију, раде по 14-15 сати дневно и враћају се понедељком.

Сви одоше, па и грађевинци...

Држава Србија више не може да контролише одлазак радника. Једино са Немачком имамо потписан деташман (посебан вид пословне сарадње између предузећа са територије једне државе које, на основу склопљеног уговора, са предузећем из друге државе изводи радове у тој држави), који је јако скуп за послодавце. Мајсторска цена рада по сату у Немачкој је 14,9 евра. Због тога су се наши људи досетили – отворе грађевинску фирму у Србији, запосле 10 радника који се никад нису бавили грађевинарством. Одмах их воде у Немачку и препуштају другом газди. Понашају се као агенција, а у ствари отварају фирму а да се никад нису бавили грађевинарством. Ту контроле нема. По последњим изменама Закона о упућивању радника на рад у иностранство, чак је упрошћена процедура пријављивања радника који одлазе у иностранство. Једноставно ми то више не можемо да исконтролишемо. Тврдим да је држава Србија изгубила битку са одласком радника на рад у иностранство. Поготово, из грађевинске струке. У металској струци се још и нешто дешава зато што је дошло доста малих фирми из Европе, са 20,30, 40 радника. Што се тиче грађевинског комплекса, ми више немамо кога да пошаљемо у иностранство. И даље се људи из Либије, Ирака, Ирана и других земаља где смо оставили дубок траг у грађевинарству, обраћају Србији са жељом да наши радници тамо раде. Просто им није јасно да грађевинска оператива, која је изградила Либију, Алжир, разне друге афричке и азијске земље, више у Србији не постоји. Они имају озбиљне понуде, али ми на то више не можемо да одговоримо. Грађевински радници... Срео сам многе људе којима не пада на памет да се запошљавају. Добијају разне социјалне помоћи од државе, па и код нас у Смедереву, зато што су расељени, чак се некима плаћају порези и доприноси и за супругу, има додатак и на дете као расељено лице. Онда одлази у Црну Гору и ради за по 1200 евра месечно и не пада му на памет да се запошљава у Србији.

Шта је највећи проблем?

Конгломерат је проблема, до тога да алави послодавци нешто мало изнад минималца плаћају раднике, а остало плаћају “на руке”. Озбиљног кранисту не можете више да нађете испод 80.000 динара, цена иде и до 120.000 динара, за оног који је искусан, ради са опасним теретом итд. Само почетници раде за мање новца. Радници пристају да раде за нешто изнад минималца да би остало добили у нето износу, јер би им газда свакако смањио када би морао да плаћа комплетне порезе и доприносе на бруто износ. Послодавци се жале да су превелики износи пореза и доприноса у Србији и да са тим не могу да се изборе. Има и ту реалности, међутим држава ту опет нема контролу. Ако ви правите добар профит, а радницима смањите плате и дате им само нешто мало изнад минималца, на тај начин сиромашите државу, јер паре које би јој припале од пореза и доприноса иду послодавцима у џепове.

Настављена производња у крагујевачком „Фијату“

После тронедељног колективног годишњег одмора, у „Фијатовој“ фабрици у Крагујевцу, настављена је производња.

„Пробна четворочасовна производња је обављена у петак, а од данас се ради у две смене“, потврдио је за РТС председник Самосталног синдиката у фабрици „Фијат“ Зоран Марковић.

Дневни план производње је 410 возила „фијата 500Л“.

Настављена је производња и у кооперантским фабрикама у Индустријској зони Грошница, које матичну фабрику снабдевају ауто-деловима.

ЛАКШЕ ДО ПОСЛА У ЧЕШКОЈ: На јесен се очекује 2.000 радника из Србије

Бета

Преко олакшаног режима, у коме су већ Украјина, Филипини и Монголија, чешка предузећа могу да траже квалификовану радну снагу и у Србији

Чешка Привредна комора и предузећа очекују од 1. септембра прве раднике из Србије по олакшаној процедури запошљавања страних радника у програму владе и Привредне коморе Чешке која би овдашњим предузећима која не могу да нађу раднике довела око 2.000 људи из Србије годишње.

"То је квалитетна радна снага, из аутомобилске индустрије са занатом у рукама. Привредна комора планира да се ангажује директно у Србији, што је за нас лакше него у Украјини", казао је данас чешкој јавној телевизији ЧТ председник Привредне коморе Владимир Длоухи.

Преко олакшаног режима, у коме су већ Украјина, Филипини и Монголија, чешка предузећа са више од 10 запослених која послују најмање две године у производњи, услугама или јавном сектору, уз препоруку агенције Чехинвест, могу да траже квалификовану радну снагу и у Србији, а за конкретне раднике које надју затраже карту запосленог и радну дозволу.

Предузећа су дужна да радника запосле на најмање годину дана и то по истим условима и уз исту плату какву имају чешки запослени, а ако предузеће тражи више од 30 радника, мора да постигне договор са представницима локалних власти у местима где ће радници бити смештени.

"До сада смо то решавали преко амбасаде у Београду. Трајало је око три месеца", казао је ЧТ портпарол предузећа Арива, које је у Чешку довело у последње две године, још пре програма чешке владе, око 30 возача из Србије, Роман Херден.

Режим олакшаног запошљавања странаца из одабраних земаља показао се јако добро у случају Украјинаца којих је преко тог програма запошљено већ око 13.000.

Да тај режим буде проширен на Србију захтевала је од владе још прошлог лета Привредна комора Чешке пошто чешка предузећа због ниске незапослености тешко траже код куће раднике, а процењује се да ће чак 194.000 од укупно 280.000 слободних радних места у Чешкој морати да попуњавају странци.